

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ερωτήσεις Εισαγωγής Ξενοφώντα.....	3
Κείμενα Ξενοφώντα	5
Ερωτήσεις Εισαγωγής Θουκυδίδη.....	29
Κείμενα Θουκυδίδη	30
Κριτήρια Τράπεζας Θεμάτων Θουκυδίδη.....	39
Κατάλογος ανωμάτων ρημάτων	44
Γραμματική	48
Βιβλιογραφία	148

Οι πιο συχνά επαναλαμβανόμενες ερωτήσεις εισαγωγής

Εισαγωγή στον Ξενοφώντα

1. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του
2. Να κατατάξετε κατά χρονική σειρά τα ακόλουθα βιογραφικά στοιχεία του Ξενοφώντα:
 - α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικό του έργο.
 - β) Εξορίστηκε από την πατρίδα του, την Αθήνα.
 - γ) Αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το κτήμα του, στον Σκιλλούντα, και να μετακομίσει στην Κόρινθο.
 - δ) Οι Αθηναίοι επέτρεψαν στον Ξενοφώντα να επαναπατριστεί, μετά από την άρση του ψηφίσματος για εξορία.
 - ε) Έστειλε τους γιους του Γρύλλο και Διόδωρο να υπηρετήσουν στον αθηναϊκό στρατό
3. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχή του Ξενοφώντα στην εκστρατεία του Κύρου
 4. Να κατατάξετε κατά χρονική σειρά τα ακόλουθα βιογραφικά στοιχεία του Ξενοφώντα:
 - α) Συμμετείχε ως μισθοφόρος στο στράτευμα του Κύρου κατά του αδελφού του Αρταξέρξη.
 - β) Μεγάλωσε σε εύπορη οικογένεια στον Δήμο της Ερχιάς Αττικής.
 - γ) Ακολούθησε τον Σπαρτιάτη βασιλιά Αγησίλαο στη μάχη της Κορωνείας.
 - δ) Υπηρέτησε στο σώμα των ιππέων της πατρίδας του, της Αθήνας.
 - ε) Οδήγησε τους Έλληνες μισθοφόρους (τους Μυρίους) από τα βόρεια της Ασίας στην πατρίδα τους
5. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο
6. Ποιες ήταν οι σχέσεις του Ξενοφώντα με την πόλη της Σπάρτης;
7. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφώντα στην εξορία
8. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναίοι εξόρισαν τον Ξενοφώντα από την πατρίδα του (394 π.Χ.) και γιατί, πολύ αργότερα (365 π.Χ.) ανακάλεσαν αυτή τους την απόφαση
9. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην άρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;
10. Οι Αθηναίοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδή:

- α) αρνήθηκε να υπηρετήσει στον αθηναϊκό στρατό,
- β) κατατάχτηκε ως μισθοφόρος στον στρατό του Κύρου, στη Μ. Ασία,
- γ) ανήκε στην τάξη των ιππέων και συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
- δ) στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχτηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαο εναντίον της πατρίδας του,
- ε) δεν επέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκό στρατό.

Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, σημειώνοντας το αντίστοιχο γράμμα, και να αναφέρετε αν οι Αθηναίοι αναθεώρησαν το ψήφισμα αυτό και με ποια αφορμή

11. Τι γνωρίζετε για τη μόρφωση του Ξενοφώντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του

12.α) Να εξηγήσετε γιατί δεν είναι εύκολη η ειδολογική και η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.

β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα

13. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα έργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των έργων μιας κατηγορίας

14.α) Σε ποια κατηγορία των έργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα Ελληνικά και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται; β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων έργων του Ξενοφώντα που ανήκουν στην ίδια κατηγορία με τα Ελληνικά

15.α) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;

β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του

16. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα έργα του Ξενοφώντα; Να γράψετε δύο τίτλους έργων από κάθε κατηγορία.

17. Να αναφέρετε τα Σωκρατικά έργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο έργων αυτής της κατηγορίας

18. Να αναφέρετε τα Ιστορικά έργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο έργων αυτής της κατηγορίας

19. Να αναφέρετε τα Διδακτικά έργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο έργων αυτής της κατηγορίας.

20. Ο Ξενοφών είχε τη φιλοδοξία να συνεχίσει το έργο του Θουκυδίδη. Πόσο επιτυχημένη θεωρείται η προσπάθειά του;
- 21.α) Πώς αξιολογήθηκε το έργο του Ξενοφώντα στην Αλεξανδρινή και τη Ρωμαϊκή εποχή;
- β) Σε ποια κατηγορία των έργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα Ελληνικά και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;
22. Πώς δικαιολογείται ο χαρακτηρισμός του Ξενοφώντα ως «ρεπόρτερ» και πώς αποτυπώνεται στο έργο του η εικόνα των πολιτικών εξελίξεων του 4ου π.Χ. αι.
23. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;
24. Πώς αναδεικνύεται η πίστη του Ξενοφώντα σε υψηλές αξίες;
25. Ποιες είναι οι απόψεις του Ξενοφώντα για την «αθέτηση του λόγου» και την «παράβαση των όρκων»;
26. Ποιες συνέπειες έχει, κατά τον Ξενοφώντα, η ασέβεια προς τους θεούς στην εξέλιξη των ιστορικών γεγονότων;
26. Πώς αξιολογήθηκε το έργο του Ξενοφώντα στην Αλεξανδρινή και τη Ρωμαϊκή εποχή;
27. Ποια δημοφιλέστερα έργα του Ξενοφώντα χρησιμοποιήθηκαν ως διδακτικά βιβλία από την Αναγέννηση μέχρι σήμερα και για ποιους λόγους;
28. Ποιον χαρακτηρισμό απέδωσαν στον Ξενοφώντα οι θαυμαστές του έργου του στη ρωμαϊκή εποχή και γιατί;

ΞΕΝΟΦΩΝΤΑΣ ΒΙΒΛΙΟ 2. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ 16-21

16 Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγοὺς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσεείλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. **17** Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλησποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· **18** ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὖσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδηνοὶ καὶ οἱ ἄλλοι παρῆσαν περὶ ἡγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. **19** Προσβαλόντες δὲ τὴν πόλιν αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὖσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου

καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος. 20 Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιούντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιουμένοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθὺς

ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. 21 Ἐκεῖθεν δ' εὐθὺς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμοὺς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δ' ὁ Ἑλλήσποντος ταύτη σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Οἱ στόλοι τῶν ἀντιπάλων εἰσπλέουν στὸν Ἑλλήσποντο 16 Οἱ Ἀθηναῖοι ἔχοντας γιὰ ὀρμητήριο τὴ Σάμο λεηλατοῦσαν τὴ χώρα τοῦ βασιλιά καὶ ἔπλεαν ἐναντίον τῆς Χίου καὶ τῆς Εφέσου καὶ προετοιμάζονταν γιὰ ναυμαχία· καὶ ὡς στρατηγούς, ἐκτὸς ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ υπῆρχαν, ἐξέλεξαν ἐπίσης τὸν Μένανδρο, τὸν Τυδέα καὶ τὸν Κηφισόδοτο. 17 Ὁ Λύσανδρος ἀπέπλευσε ἀπὸ τὴ Ρόδο, παραπλέοντας στὰ παράλια τῆς Ἰωνίας πρὸς τὸν Ἑλλήσποντο με σκοπὸ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἀπόπλου τῶν ἀθηναϊκῶν πλοίων καὶ νὰ υποτάξῃ τὶς πόλεις ποὺ εἶχαν ἀποστατήσῃ ἀπὸ αὐτοὺς (ἐνν. τοὺς Λακεδαιμόνιους). Συγχρόνως καὶ οἱ Ἀθηναῖοι βγήκαν ἀπὸ τὸ λιμάνι τῆς Χίου στὴν ἀνοιχτὴ θάλασσα· 18 γιὰ τὰ παράλια τῆς Μ. Ἀσίας ἦταν ἐχθρικά σ' αὐτοὺς. Ὁ Λύσανδρος ἔπλεε παραλιακὰ ἀπὸ τὴν Ἄβυδο γιὰ τὴ Λάμψακο, ποὺ ἦταν σύμμαχος τῶν Ἀθηναίων· οἱ κάτοικοι τῆς Ἀβύδου καὶ οἱ λοιποὶ σύμμαχοι (τῶν Λακεδαιμονίων) ἔφτασαν πεζοπορόντας· καὶ ἀρχηγὸς αὐτῶν ἦταν ὁ Θώραξ ὁ Λακεδαιμόνιος. 19 Καὶ ἀφοῦ ἔκαναν ἐπίθεση στὴν πόλη, τὴν κυρίεψαν με ἐφοδο καὶ τὴ λεηλάτησαν οἱ στρατιῶτες, καθὼς ἦταν πλούσια καὶ γεμάτη κρασί, σιτάρι καὶ ἄλλα ἐφόδια· ὅλους ὅμως τοὺς πολῖτες ὁ Λύσανδρος τοὺς ἀφήσῃ ἐλεύθερους. 20 Οἱ Ἀθηναῖοι πλέοντας ἀπὸ κοντὰ ἀγκυροβόλησαν στὸν Ελαιούντα τῆς Χερσονήσου με ἑκατόν ὀγδόντα πλοία. Ἐνῶ λοιπὸν γευματίζαν ἐκεῖ, ἔμαθαν τὰ νέα γιὰ τὴ Λάμψακο καὶ ἀμέσως ἀνοίχτηκαν γιὰ τὴ Σηστό· 21 Ἀπὸ ἐκεῖ, ἀφοῦ ἐφοδιάστηκαν με τροφίμα, ἔπλευσαν ἀμέσως στοὺς Αἰγὸς ποταμοὺς, ἀπέναντι ἀπὸ τὴ Λάμψακο· στὸ μέρος αὐτὸ ὁ Ἑλλήσποντος ἔχει πλάτος περὶπου δεκαπέντε στάδια. Κι ἐκεῖ ἐπαίρναν τὸ δείπνο τοὺς.

Ερμηνευτικές ερωτήσεις

16 – 21 1. Νὰ ἀναλύσετε τὸ σχέδιο δράσης τῶν δύο ἀντιπάλων. Ἀπὸ ποια στοιχεῖα τὸ συμπεραίνετε καὶ ποιοὶ λόγοι τὸ υπαγόρευσαν; (γρ)

2. Νὰ ἐντοπίσετε δύο σημεῖα ποὺ δηλώνουν ὅτι τὸ κείμενο εἶναι ἱστορικό. (πρ)

3. Πὼς ἀντέδρασαν οἱ Ἀθηναῖοι στὴν εἶδηση γιὰ τὴν ἄλωση τῆς Λαμψάκου; Πὼς ἐξηγεῖτε τὴν ἐπιλογή τῆς θέσης, ὅπου ἀγκυροβόλησαν τελικὰ οἱ Ἀθηναῖοι; (πρ)

4. ἀριστοποιουμένοι, ἐπισιτισάμενοι, ἐδειπνοποιοῦντο: Λαμβάνοντας ὑπόψη α) τὴ χρονικὴ διάρκεια ποὺ δηλώνει ὁ παρατατικός καὶ β) τὶς πληροφορίες ποὺ μας δίνουν τὰ ἴδια τὰ ρήματα, πὼς κρίνετε τὴ στάση τῶν Ἀθηναίων αὐτὴ τὴν κρίσιμη στιγμή; (πρ.)

Ερωτήσεις ἐτυμολογίας

α) όρμώμενοι, επέπλεον, ναυμαχίαν, πλοίων, πόλεις: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>αίρουῤσι</i>	-ις	
<i>ήγειτο</i>	-μών	
<i>έποίουν</i>	-τής	
<i>προσβαλόντες</i>	-ή	
<i>διήρπασαν</i>	-ή	

ΞΕΝΟΦΩΝΤΑΣ ΒΙΒΛΙΟ 2.ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ 22-24

22 Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμηνεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλον, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. 23 Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. 24 Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἤκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Κατάληψη θέσεων 22 Ο Λύσανδρος την επόμενη νύχτα, όταν ξημέρωνε, έδωσε σήμα στα πληρώματα, αφού προγευματίσουν, να επιβιβαστούν στα πλοία· και αφού έκανε όλες τις προετοιμασίες σαν για ναυμαχία και ενώ τοποθετούσε στα πλάγια των πλοίων παραπετάσματα, προειδοποίησε να μην απομακρυνθεί κανένας από την παράταξη μήτε να ανοιχτεί στο πέλαγος. 23 Οι Αθηναίοι αμέσως με την ανατολή του ηλίου παρατάχτηκαν κατά μέτωπο μπροστά στο λιμάνι για ναυμαχία. Επειδή όμως ο Λύσανδρος δεν έβγαλε τα πλοία του για να τους αντιμετωπίσει – ήταν άλλωστε αργά – γύρισαν πάλι στους Αιγός ποταμούς. 24 Τότε ο Λύσανδρος διέταξε τα πιο γρήγορα πλοία του να (παρ)ακολουθούν τους Αθηναίους και, αφού παρατηρήσουν τι κάνουν, όταν αποβιβαστούν (ενν. οι Αθηναίοι) στην ξηρά, να αποπλεύσουν και να του το ανακοινώσουν. (Στο μεταξύ) δεν αποβίβασε από τα πλοία τους στρατιώτες του, παρά μόνο αφού επέστρεψαν τα ταχύπλοα. Την τακτική αυτή την ακολουθούσε για τέσσερις μέρες, ενώ οι Αθηναίοι (στο διάστημα αυτό) έβγαιναν στην ανοιχτή θάλασσα για να τον αντιμετωπίσουν.

Ερμηνευτικές ερωτήσεις

1. Πώς αντιμετωπίζουν οι Αθηναίοι τους Λακεδαιμονίους στο συγκεκριμένο απόσπασμα και τι προοικονομεί η στάση τους αυτή για την τελική έκβαση της ναυμαχίας; (γρ)
2. Ποια στοιχεία της πολεμικής τακτικής του Λυσάνδρου μπορούμε να συναγάγουμε από το συγκεκριμένο κείμενο; (πρ)
3. Ο Ξενοφών χαρακτηρίζεται ως κλασικός συγγραφέας, υποδειγματικός για τη σαφήνεια, απλότητα, φυσικότητα και παραστατικότητα της περιγραφής του. Ποια στοιχεία του αποσπάσματος θα μπορούσαν να επιβεβαιώσουν το χαρακτηρισμό αυτό; (γρ)

Ερωτήσεις ετυμολογίας

α) διέχω, μηδεΐς, άντανάγω, καθορώ, έξαγέλλω: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους;

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της στήλης **A'** με τη σημασία της στη στήλη **B'** (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν)

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. παραβλήματα	α) βράδυ, αργά
2. προαγορεύω	β) εξορμώ από
3. όψέ	γ) ακολουθώ
4. πρότερον	δ) προειδοποιώ
5. έπομαι	ε) παραπετάσματα
	στ) πολύ πρωί
	ζ) πρωτύτερα

ΞΕΝΟΦΩΝΤΑΣ ΒΙΒΛΙΟ 2.ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ 25-27

25 Άλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίους ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστὸν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· 26 οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκείνον. Καὶ ὁ μὲν ὄχγετο. 27 Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἑκάστην ἡμέραν) τά τε σιτία πόρρωθεν ἄνουμένοι καὶ καταφρονούντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν, ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η ολιγορμία των Αθηναίων 25 Ο Αλκιβιάδης, όταν παρατήρησε από ψηλά από τα τείχη του πύργου του ότι από τη μια οι Αθηναίοι είχαν αγκυροβολήσει σε ανοιχτή/αμμώδη παραλία και μακριά από κάθε πόλη και ότι αναζητούσαν τα εφόδια από τη Σηστό, που απείχε από τα πλοία δεκαπέντε στάδια, ενώ από την άλλη (ότι) οι εχθροί (ναυλοχούσαν) σε λιμάνι και είχαν τα πάντα κοντά σε πόλη, τους είπε ότι δεν είχαν αράξει σε καλό μέρος και τους συμβούλευσε να μετακινηθούν στη Σηστό, αλλάζοντας αγκυροβόλι, κοντά σε λιμάνι και στην πόλη· 26 «εκεί αν είστε, μπορείτε να ναυμαχήσετε, είπε, όταν το θελήσετε». Οι στρατηγοί όμως – ιδίως ο Τυδέας και ο Μένανδρος – τον πρόσταξαν να φύγει· γιατί (του είπαν) ότι τώρα οι ίδιοι ήταν στρατηγοί και όχι εκείνος. Έτσι ο

Αλκιβιάδης σηκώθηκε κι έφυγε. 27 Ο Λύσανδρος την πέμπτη ημέρα, αφότου οι Αθηναίοι έπλεαν εναντίον του, διέταξε αυτούς που κατασκόπευαν τους Αθηναίους κατά διαταγή του, όταν δουν αυτούς να έχουν αποβιβαστεί και να είναι διασκορπισμένοι στη Χερσόνησο (πράγμα ακριβώς που οι Αθηναίοι συνήθιζαν να κάνουν κάθε μέρα όλο και περισσότερο, γιατί και τα τρόφιμα τα αγόραζαν από μακριά και περιφρονούσαν φυσικά τον Λύσανδρο, διότι δεν έβγαινε από το λιμάνι για να τους αντιμετωπίσει), να επιστρέψουν με τα πλοία πίσω σ' αυτόν και να υψώσουν μια ασπίδα στο μέσο της διαδρομής. Κι αυτοί εξετέλεσαν αυτά, όπως τους πρόσταξε.

Ερμηνευτικές ερωτήσεις

1. Ποια πλεονεκτήματα και ποια μειονεκτήματα των θέσεων που κατείχαν οι αντίπαλοι παρουσιάζει ο Ξενοφώντας στην ενότητα αυτή; (πρ)
2. Τι συμβουλεύει ο Αλκιβιάδης τους Αθηναίους; Πώς κρίνετε την απάντησή τους;

Ερωτήσεις ετυμολογίας

α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την ομόρριζή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. νεῶν	α) άφρων
2. ἔχοντας	β) ορμίσκος
3. παρήνει	γ) ιδέα
4. καταφρονοῦντας	δ) έπαινος
5. ὀρμεῖν	ε) σχέση
	στ) ναυτικός
	ζ) εκποίηση

β) καθορῶ, μετέρχομαι, παραινῶ, μεθορμίζω, άντανάγω. Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΑΣ ΒΙΒΛΙΟ 2.ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ 28-29

28 Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμηνε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλου, ἐσήμηνεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἑπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῆ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. 29 Κόνων δὲ ταῖς ἑννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η συντριπτική ήττα των Αθηναίων 28 Τότε ο Λύσανδρος έδωσε αμέσως σήμα να ξεκινήσει ο στόλος ολοταχώς· συμπορευόταν και ο Θώραξ με το πεζικό του. Ο Κόνων, μόλις είδε την επιθετική κίνηση των εχθρών, έδωσε σήμα (στους στρατιώτες) να τρέξουν αμέσως στα πλοία. Επειδή όμως οι άνθρωποι είχαν διασκορπιστεί, άλλα πλοία βρέθηκαν με δύο μόνο σειρές κωπηλάτες, άλλα με μία και άλλα τελείως άδεια· μόνο το πλοίο του Κόνωνα και άλλα εφτά, που βρέθηκαν επανδρωμένα κοντά του, όλα μαζί βγήκαν στ' ανοιχτά, μαζί και η Πάραλος, ενώ όλα τα άλλα ο Λύσανδρος τα κατέλαβε στην ακτή. Επίσης, στην ακτή αιχμαλώτισε τους περισσότερους άντρες· μερικοί όμως πρόλαβαν και κατέφυγαν στα μικρά οχυρά (ενν. της Σηστού). 29 Ο Κόνων, ενώ έφευγε με τα εννιά πλοία του, όταν κατάλαβε ότι οι Αθηναίοι είχαν καταστραφεί, αφού προσορμίστηκε στην Αβαρνίδα, το ακρωτήριο της Λαμψάκου, πήρε από εκεί τα μεγάλα πανιά των πλοίων του Λύσανδρου· και ο ίδιος με τα οκτώ πλοία έπλευσε για τον Ευαγόρα της Κύπρου, ενώ η Πάραλος προς την Αθήνα για να αναγγείλει τα γεγονότα.

Ερμηνευτικές ερωτήσεις

1. Θα μπορούσαν να αποφύγουν οι Αθηναίοι τον αιφνιδιασμό των Σπαρτιατών; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας (γρ)

2. “Τά πράγματα τῶν Ἀθηναίων διεφθαρμένα”: Τι σημαίνει η φράση για την έκβαση του (Πελοποννησιακού) πολέμου; (πρ)

Ετυμολογικές ερωτήσεις